

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
Државен просветен инспекторат

Број: 09-669/2

29.11.2019г.

Скопје

ООУ „Јашар Беј Шкупи“ - Скопје

Конечен извештај од извршена интегрална евалуација	
Датум на интегрална евалуација:	27-29.11.2019 г.
Број на извештај:	42/ Скопски /2019
Раководител на инспекциски тим:	Јашар Касами
Вид на училиштето:	Основно
Подрачни училишта:	Нема
Основач на училиштето:	Општина Чаир
Наставен јазик:	албански , македонски и турски
Број на ученици:	449
Полова структура на ученици:	209 ж и 240м
Број на наставници:	54
Претседател на училишниот одбор:	Биљана Лазарова
Директор на училиштето:	Музафер Реџеџи
Датум на претходна интегрална евалуација:	14-17.11.2016г.
Адреса на училиштето:	Ул.124 Дучанџик бр.бб
Телефон:	02 3220677
Факс:	02 3220677
e-mail:	Shf_jasharbejshkupi@yahoo.com
оценка од интегрална евалуација	Добро (2.91)

Инспекцискиот надзор е извршен согласно членовите 2, 19, 25 и 26 од Законот за просветна инспекција („Сл.весник на РМ“ број 52/05; 81/08, 148/09, 57/10, 51/11, 24/13, 137/13, 164/13 ,41/14 33/15, 145/15, 30/16) и Правилникот за начинот и постапката за вршење на инспекциски надзор на просветната инспекција („Сл. весник на РМ“ број86/2006)

Резиме

Согласно Законот за Просветна инспекција, Законот за основното образование и Годишната програма за работа на Државниот просветен инспекторат, од 27-29 ноември, 2019 година, тим од државни просветни инспектори спроведоа интегрална евалуација во работата на ООУ „Јашар Беј Шкупи“, општина Чаир.

Од севкупната евиденција и документација која беше приложена и разгледана за време на надзорот, разговорите водени со различните фокус групи, од посетените наставни часови, анализата на претходно доставените прашалници и се она што можеше да се види на лице место, тимот од државни просветни инспектори констатира дека работата во ООУ „Јашар Беј Шкупи“-општина Чаир, е добра **(2.91)**.

За учебнаа 2019/2020 година училиштето има изготвено Годишна програма за работа бр.02-342 од 30.08.2019 година, донесена од страна на општина Чаир.

Воспитно образовната работа во училиштето се реализира според наставни планови и програми за основното образование, донесени согласно законот за основното образование. Наставата се реализира на албански, македонски и турски јазик.

Реализацијата на наставните планови и програми е добра. Отстапување во реализација на наставните програми има по предметот физичко и здравствено образование, поради несоодветни услови за реализација на наставата (просторија во внатрешноста на училишната зграда-адаптирана во фискултурна сала).

Постапката за избор на изборни предмети од наставниот план се применува со почитување на потребите и барањата на учениците.

Училиштето има изработено брошура која им се доставува на учениците и родителите со цел на запознавање со наставниот план односно списокот на задолжителните и изборни предмети кои се изучуваат во училиштето.

Во училиштето има формиран тим за училишна интеграција за период од три години. Изготвена е Програма за мултиетничка интеграција во образованието и План за активности.

Во годишните планирања наставниците имаат планиран содржини со кои се третира мултикултуралната сензитивност најчесто во општествените предмети.

Планирањето и реализацијата на слободните ученички активности во училиштето ги задоволуваат потребите и интересите на учениците а се планираат од наставници кои се задолжени според наставниот план. Има примери за учество и постигнати добри резултати на училишни, општински, регионални и државни натпревари.

Постигањата на учениците по учебни години забележуваат благи осцилации: средниот успех на ниво на училиштето на крајот на учебната 2016/17 год. е 4.01 Во 2017/18 год. средниот успех на ниво на училиштето е 3.69. Во учебна 2018/19 год. среден успех на ниво на училиште е 3.94.

Реализацијата на наставата е добра со исклучок на наставата по наставниот предмет физичко и здравствено образование што не може да се реализира оптимално, бидејќи училиштето нема соодветна фискултурна сала, има адаптирана спортка сала, недоволно опремена со спортски реквизити. Училиштето има одреден надворешен спортски терен кој истотака е просторно ограничен.

Наставниците на почетокот на наставната година изготвиле глобални, тематски процесни планирања и истите ги доставиле до директорот односно стручната служба. Во нивните планирања имаат интегрирано еколошки содржини како и мултикултурализам.

Во изминатиот тригодишен период учениците од училиштето учествувале на регионални и државни натпревари при што и постигнале и добри резултати.

Училиштето посветува соодветно внимание на учениците со ПОП. Во училиштето има формиран Училишен инклузивен тим, согласно новиот Закон за основното образование. Тековната учебна година настава посетуваат 4 ученици со ПОП, за секој од нив има уредно формирани индивидуален училишен инклузивен тим. При работата со овие ученици, наставниците реализираат прилагодени наставни програми и планирања. Во училиштето сеуште нема пристапна рампа за децата со ПОП.

Најгомлемиот број на наставниците во редовната настава обезбедуваат поддршка за учениците кои имаат тешкотии во учењето, како и на надарените ученици, избирајќи активности соодветни на нивните можности и потреби и условите на училиштето.

Во текот на целата учебна година, училиштето реализира дополнителна настава по сите наставни предмети за учениците кои што потешко напредуваат во учењето и додатна настава за учениците кои покажуваат интерес и значителни резултати во определени области.

Поголем број на планирањата на наставниците за наставен час ги содржуваат потребните насоки во очекувањата што треба учениците да научат. Кај одреден број на наставници, во планирањата се среќаваат елементи кои не одговараат на планираните активности или планираните форми а методите и техники се еднообразни за повеќе типови на час. Во овој правец, потребна е поголема поддршка на стручните работници и директорот.

Наставата се реализира според распоред на часови-изготвен согласно просторните капацитети и кадровските можности на училиштето. Во рамки на распоредот на часови планирани се и останатите активности на додатна, дополнителна настава како и слободните ученички активности и други активности. Во наставниот процес, не сите наставници користат разновидни форми и методи за постигнување на поголеми резултати во наставата и другите вонаставни активности. За реализација на наставата добар дел од наставниците користат разни приоди што придонесува за развивање на индивидуалните способности за учење на секој ученик, критичкото мислење, креативноста, преземање на одговорност и решавање проблеми.

Кај одреден број наставници, интеракција наставник – ученик и интеракцијата ученик-ученик е добра . Примена на ИКТ во наставата задоволува.

Како потешкотија во реализацијата на наставата, фокус групата Стручни активи наведува дека поголемиот дел од учебниците се оштетени од причина што истите се користат повеќе години и дека одредени учебници во училиштето се доставуваат со големо задоцнување. Нема учебници по сите наставни предмети.

Оценувањето се врши врз основа на стандарди и критериуми за оценување изготвени по секој наставен предмет со кои учениците и родителите се запознаени. Поголем број наставници ги вклучуваат учениците во оценувањето.

Проектот по екологија (Еко проектор) се реализира континуирано според планираните активности и динамика а вклученоста на учениците е голема.

Проблематичното прашање кое се повлекувало со децении-утврдувањето на сопственоста на училишниот двор односно, на целата површина во која сега се наоѓа училиштето, со залагање на директорот на училиштето, веќе е надмината. Ова значи дека е отклонета основната бариера која ги пречела инвестиционите проекти наменети за училиштето.

Училиштето има обезбедено соодветен наставен кадар со исклучок на одредени часови по одредени предмети кои со наставен кадар се дополнуваат од други училишта во рамки на општината Чаир.

Севкупната грижа за учениците и хигиената во училиштето е добра. Училиштето има план за постапување при елементарни непогоди. Училиштето води добра политика и се превземаат активности за ненасилство. Се реализираат активности за информирање на учениците за можностите за понатамошно образование, односно определбата за нивната идна професија.

Училишниот одбор функционира во согласност со Законот и Деловникот за работа на училишниот одбор, во тек е постапката за избор на нов Училишен одбор, согласно одредбите од новиот Закон за основното образование. При донесување на одлуките на УО, постои транспарентност за сите заинтересирани структури во училиштето.

Училиштето реализира добра соработка со локалната заедница во рамки на законските обврски и тоа во поглед на усвојување на годишниот извештај и донесување на годишната програма за работа на училиштето. Соработката се реализира преку

организираните приредби, манифестации и други активности кои се планирани со Годишната програма за работа на училиштето.

Директорот и стручните соработници во нивната работа покажуваат повеќе административен отколку стручен приод кон задачите што произлегуваат од Годишната програма за работа и другите придружни документи. Потребно е директорот на училиштето самиот да се залага и истовремено, да ги анимира стручните соработници и наставниците во правец на идентификација на состојбите за кои највеќе треба измени и подобрувања. Со оглед на националната и социјалната структура на населението на средината во која делува училиштето, директорот на училиштето реализира значајна улога и во правец на усогласена соработка помеѓу месното население и училиштето. Има поддршка од наставниците и сите други вработени во училиштето за внесените новини во работењето на училиштето. Училиштето се наоѓа пред потребата, без одлагање да започне постапка за избор на директор, бидејќи според искажувањата на факторите на училиштето, неуспешни биле обидите на градоначалникот на општина Чаир да именува ВД директор на училиштето.

Училиштето работи согласно Законот за основно образование кој стапил во сила од 13.08.2019г. Секретарот на училиштето, со потребни стручни компетенции и стручна совест, успешно работи на усогласување на внатрешната подзаконска регулатива на училиштето со одредбите на новиот Закон за основното образование и со Законот за наставниците и стручните соработници во основните и средните училишта.

Ивештајот за работата на училиштето за учебната 2018/2019 година и Годишната програма за работа за учебната 2019/2020 год. уредно се донесени, согласно законската регулатива.

Училиштето има Статут, дел.бр.02-178 од 16.05.2019 година за кој е добиена Согласно од МОН за изменување и дополнување, бр.УП1 12-1035 од 23.05.2019г.

Училиштето има изготвено Самоевалуација 02 – 722 од 30.11.2018 година и Развојна програма, бр.02-342 од 30.08.2019 година.

Училиштето има формиран Училишен спортски клуб.

Карактеристики на училиштето

Основното општинско училиште „Јашар Беј Шкупи“ е лоцирана на месноста Дуканцик, во непосредна близина на Бит Пазар, Скопското Кале и Музејот на РМ. Училиштето е изградено 1956/57 година и доградувано во 1958 и 1968 година. Својата дејност ја обавува во еден објект од тврда градба на три спрата.

Дејноста на училиштето е основано со Решение под бр.7887 од 25.07.1955 година, а верифицирано со акт бр.14-1205/1 од 26.02.1986г. од тогашната Општина Кале.

Од страна на МОН со Решение бр.20-10741 од 08.06.2015 година дадена е согласност на Статутарна одлука за изменување на статутот на ОУ „Јане Сандански“ Чаир, со Решение бр.20-2772 од 15.12.2015 година дадена е согласност на статутот на ООУ „Јашар Беј Шкупи“ Чаир.

Училиштето опфаќа ученици од населението на месноста Дучанцик, која е повеќе етничка.

Наставата се изведува на македонски, албански и турски наставен јазик. Наставата во училиштето во зависност од бројот на ученици и просторен капацитет се изведува во две наставни смени.

Во училиштето настава следат вкупно 449 ученици, распоредени во 38 паралелки.

Училиштето работи во објект од тврда градбасо вкупна корисна површина од 3932м² и 2260м² дворно место. Располага со 24 училници, 2 импровизирани училници за реализација на часовите по физичко образование, библиотека, наставничка канцеларија,

административни простории (директор, психолог, педагог и секретар) , една подрумска и 3 помошни простории кои се наоѓаат на приземјето во училиштето.

Училиштето е приклучена на електрична, водоводна и канализациона градска мрежа. Има централно парно затоплување .

1. Наставни планови и програми

1.1. Реализацијата на наставните планови и програми

ООУ „Јашар беј Шкупи “општина Чаир, се реализират наставни планови и програми донесени од страна на Министерство за образование и наука, а изготвени од Бирото за Развој на Образованието. Во учебната 2019/20 година училиштето реализира наставни планови и програми за деветгодишно основно образование.

Училиштето реализира наставни планови и програми за учениците со посебни образовни потреби, во кои училиштето од страна на наставниците и стручната служба се идентификувани четири ученици со посебни образовни потреби којсе вклучени во редовната настава. Во дневните оперативни планирања, наставниците вршата посебни дополнителни оперативни планирања за работа со овие ученици. Педагогот и Дефектологот на училиштето зема учество во изготвувањето на посебните оперативни планови и во текот на реализацијата на планирањата во редовната настава.

Применуваните наставни планови и програми се во согласност со донесените програмски документи од страна на Министерство за образование и наука. Наставните планови и програми се реализираат во пропишаниот обем.

Наставните планови и програми се достапни за сите наставници во училиштето. Управата на училиштето во својата архива ги има сите наставни планови и програми како за одделенска така и за предметна настава во електронска и печатна форма, а во печатна форма истите се наоѓаат кај наставниците.

Содржините во поголем број наставни програми овозможуваат постигањена целите за меѓуетничка интеграција во образованието и ги вклучуваат точките на акции од воспоставените еколошки стандарди за одржлив развој и еколошките теми.

Наставниците добиваат поддршка од училиштето за осовременување на наставните програми преку семинари и обуки, вклучување во јавни-отворени часови (посебно во одделенска настава, каде што се покануваат родителите на учениците во паралелката), презентирање од посетените семинари на останатите наставници.

Сите наставници изготвуваат глобални тематски планирања, оперативен план за наставниот час, план за употреба на ИКТ во настава, план за екологија, но тие се со различни методологии. Исто така тие изготвуваат и оперативен план за часот според програмата Кембриџ, дел од нив изготвуваат во еден лист за еден ден и дел изготвуваат во компјутери, персонални лап-топ.

За учениците кои се истакнуваат со знаењето, секој наставник има изработено програма за додатна настава. Додатна настава во предметна настава се интензивира во период на подготовка на ученици за натпревари и се постигнуваат забележителни резултати, како на училишните исто така и на општинско, регионално и државно ниво.

За учениците кои заостануваат во знаењето, секој наставник има изработено програма за дополнителна настава.

Распоредот на дополнителната и додатната настава, на видно место се истакнати во училиштето.

Училиштето спроведува постапка за реализација на проширена програма од прво до трето одделение.

Наставниците ги прилагодуваат наставните програми и содржини за потребите на локалната средина единствено преку одбележување на значајни датуми, прослави, патрониот празник и др.

Училиштето ги информира родителите кои се членови на Советот на родители за целите на наставните планови и програми и другите родители преку изготвена брошура од училиштето која е испечатена на албански и македонски јазик кои изразуваат желба за да се познават со наставните планови што се реализираат во училиште.

Наставниците ги информираат родителите за изборните предмети преку анкетирање. Изборната настава е застапена согласно наставниот план и програма.

Постапката за изборот на изборните предмети во шесто одделение се врши со спроведување на анкети со учениците на кои им е понудено да избираат од три и повеќе наставни предмети, а се зема во предвид и мислењето на родителите, меѓутоа се води сметака за ангажирање на вработените наставници..

Во училиштето постепено се настојува да се воведат нови форми за реализација на наставата. Се користи интегративен пристап во реализацијата на наставните програми, како и реализацијата по тежински нивоа, групна работа и др.

1.2.Квалитетот на наставните планови и програми

Училиштето прибира и разгледува мислења за наставните планови и програми и учебните помагала од аспект на родова етничка рамноправност и мултикултурна сензитивност само на иницијатива на наставниците, родителите или стручните органи.

Постои соработка помеѓу активите во училиштето за подготвување на глобалните, тематските и дневните планирања на наставниците, со цел за поквалитетно планирање и задоволување на потребите на учениците и барањата на Законот за основно образование. Истотака постои добра соработка помеѓу активот на наставниците кои реализираат настава нарочитосо учениците од нижите одделенија. Училиштето подготвува програми за ученици со посебно образовни потреби (индивидуално) во училиште, каде има запишани четири ученици со посебни потреби(нема посебна паралелка).

Учениците со наставни планови и програми се запознаваат преку класните раководители, односно од наставниците на соодветните предмети, во почеток на учебната година и во текот на учебната годината. Родителите со квалитетот на наставните планови и програми се запознаваат претежно преку организирани родителски средби, преку претставниците на родителите, преку училишен одбор, преку индивидуални контакти со наставниците и класните раководители и брошура која е печатена на албански турски и македонски и јазик. Родителите немаат можност да влијаат на измени на план програмите на нивни ученици. Училиштето прави напори за подобрување на квалитетот на наставата. Во таа насока е видлива активноста на наставниците за изразување на потребите за континуирана обука преку посета на семинари за стручно оспособување, (обука за Кембриџ програма).

Мал број на наставниците превзема одговорност за реализација на меѓупредметните цели. Меѓутоа за подготвување и осовременување на содржините во планирањата недоволна е едукативната поддршка на наставниците, односно потребно е почесто да се одржуваат семинари за обука на наставниците насочени кон подготвување на поквалитетни наставни содржини по наставните предмети што ги реализираат во текот на воспитно образовниот процес. И покрај евидентираните семинари на кои учествувале наставниците, преовладува мислењето дека потребно е да се организираат семинари за поквалитетно планирање и обука за примена на современи методи и техники во реализацијата на содржините од наставните програми.

1.3.Воннаставни активности

Планирањето и реализацијата на воннаставните активности во училиштето задоволува.

Во реализација на воннаставни активности се вклучени ученици од сите енички заедници. Поготово во културно забавните воннаставни активности, секогаш се застапени ученици од мешан етнички состав и тоа е силна карактеристика на оваа училиште во кое се запишани ученици од повеќе етнички заедници.

Воннаставни активности се реализираат во соработка со учениците и родителите, со цел задоволување на интересите на самите ученици и нивен социјален развој.

Воннаставните активности, кои опфаќаат: работа со надарени и талентирани ученици, слободни ученички активности, општествено корисна работа, заштита и унапредување на здравјето на учениците и културата на живеењето, следењето и

унапредувањето на воспитно образовната работа и општествено-културната дејност, се застапени во содржините на Годишната програма за учебната 2019/20 година.

Во Годишната програма за работа се планирани и се реализираат слободни ученички активности во облик на: ученички натпревари, работа на ученичкиот парламент, општествена корисна работа, екскурзиите, проширувања на знаења, културно-уметнички активности, технички активности и спортски активности.

Ученичките натпревари најчесто се по предметите: албански јазик математика, англиски јазик техничко образование, ликовно образование, музичко образование, македонски јазик разни спортски активности, натпревари и манифестации и други активности. Изборот во сите овие активности е личен избор на самиот ученик и поретко самите наставници ги бираат учениците.

Во последните три учебни години училиштето освоило 3 награди од кои :

- 2 награди на општинско ниво
- 1 награда на регионално ниво

Училиштето се стекнало со медали, пехари, дипломи, благодарници и пофалници.

Вон наставните активности училиштето се судира со проблем во врска со реализацијата на истите. Имено одредени проблеми се од објективна природа, како на пример преоптовареноста на учениците со редовната настава и други објективни причини.

Училиштето планира и реализира општествена корисна работа, и тоа: естетско уредување на паркот на училиште, чистење на дворот, на училници на спортско игралиште и друго.

Училиштето нема изградено политика за поттикнување на учениците за учество на државни ученички натпревари.

Учениците, учествуваат во спроведувањето и реализација на еколошки проекти и точки на акции од Планот на активности. Наставниците и вработените во училиштето континуирано ги афирмираат и поттикнуваат учениците за активно вклучување во формираната еко-секција, еко-патрола и еко-одбор.

Во рамките на воннаставни активности се реализираат повеќе теми во врска со здравјето на учениците, односите меѓу половите, полови преносливи болести, зависности и сл. Училиштето организира предавања за учениците од стручни лица од Здравствен Дом, Црвен крст и МВР. Наставниците заедно со учениците изработуваат разгледуваат флаери и друг стручни материјали

Училиштето има развиен систем и во континуитет организира заеднички активности (наставни и воннаставни) внатре во училиштето бидејќи е тројазично со многу етнички состав во училиштето. Во училиштето се планираат и реализираат различни активности во вид на работилници и посета на културни знаменитости преку кои учениците се запознаваат, стекнуваат нови знаења и искуства преку истражување за историјата, културата, обичаи и фолклорната традиција на македонците и албанците.

Во училиштето се организира хепенинг под мотото „Креираме и делуваме заедно“ каде беа вклучени учениците од училиштето од сите националности.

Училиштето со Решение бр.30120160043333 од 13.10.2016 година од Централен регистар на РМ има регистрирано на спортски клуб УСК „Јашар Беј“ - Скопје за сите дисциплини. Со клубот раководи наставник од училиштето, активностите се реализираат во училиштето согласно програма.

2. Постигања на учениците

2.1 . Постигања на учениците

Училиштето прибира, користи и анализира податоци за постигањата на учениците според пол и етничка припадност по сите наставни предмети и за сите класификациони периоди по одделенија. Училиштето изготвува тримесечни, полугодишни и годишни извештаи, како и споредбедни анализи за постигањата на учениците. Според анализи на крајот од првото полугодие споредени со постигања од три претходни учебни години, постигањата на учениците во училиштето се многу добри. Среден успех на училишно ниво последните три учебни години е многу добар (3.88). Поголем успех имаат учениците од одделенска настава. Средниот успех на учениците во учебната 2016/2017 година е 4.01, во учебната 2017/2018 година е 3,69 и во учебната 2018/2019 година е 3.94.

Во однос на постигањата на учениците според пол, подобри постигања имаат учениците од женски пол, Учениците се оцените и по поведење, во трите претходни учебни години од вкупно 457 ученика, сите се со примерно поведење.

Училиштето планира и презема конкретни активности за континуирано подобрување на постигањата на учениците, во соработка со родителите преку советување на учениците и родителите од страна на стручната служба. Во последна учебна година 2018/2019 година за родителите спроведени се 62 советување од нив 30 за намален успех, 18 за нередовно посетување настава и 14 за несоодветно однесување. Спроведени се индивидуални и групни советување за родители и ученици.

Во учебната 2019/2020 година училиштето има систем за детектирање и поддршка на учениците кои имаат потешкотии во учењето во кои вкупно се 49 ученици, 74 надарените ученици, како и 4 ученика со посебни образовни потреби со наод .

Најголем број на наставници им даваат поддршка на учениците што имаат потешкотии во учењето, на надарените ученици и на учениците со пречки во развојот, избирајќи активности соодветни на нивните можности и потреби. Наставниците согласно распоред реализираат дополнителна настава по сите предмети за кои учениците имаат потешкотии во учењето и додатна настава за учениците кои покажуваат интерес и постигаат значителни резултати во одделни области.

Училиштето ја спроведува пропишаната политика за следење на хоризонталното и вертикалното движење на учениците, ги следи постигањата на учениците при премин од еден во друг циклус (одделенска - предметна настава) и од еден во друг период, но не ги следи постигањата по завршување на основното образование.

Од споредбените анализи се констатира дека нема значајни отстапувања во успехот од еден до друг образовен период, разликата се движи до 0.5.

Во последните три учебни години училиштето освоило 3 награди од кои :

- 2 награди на општинско нивои 1 награда на регионално ниво

Училиштето има интерен акт за избор на ученик на генерација кој во школувањето има одличен успех и секоја учебна година избира ученик на генерација (еден од Македонски наставен јазик и 2 ученици на Албански наставен јазик и еден на турски јазик).

Училиштето има развиен систем и организира заеднички активности (наставни и воннаставни) со ученици од мешан етнички состав во рамките на училиштето. На ниво на стручни активи секоја година се изготвува извештај за реализираните активности .

Училиштето има разработен систем и ги следи постигањата на учениците при премин од еден во друг циклус. Доколку се јават разлики во постигањата, стручната служба ги анализира причините за ваквата појава и презема активности за нејзино надминување.

За продолжување на образованието на учениците, училиштето има Програма за професионална ориентација.

2.2. Задржување и осипување на ученици

Училиштето обезбедува услови за запишување на сите деца од реонот, вклучувајќи и услови за запишување на деца со посебни образовни потреби. Има изградена политика за запишување и презема различни активности да ги запише сите деца од својот реон (соработка со надлежните институции, локалната заедница и градинките). Училиштето квартално ги ажурира податоците за запишаните ученици. Училиштето има воспоставен систем за прибирање на податоци за опфатот на ученици при преминот од основно во средно образование.

Училиштето систематски ја следи редовноста на учениците, ги анализира причините за отсуство од наставата и презема конкретни активности. Соработува со родителите за да ја зголеми редовноста на учениците во наставата. Училиштето ги реализира советувањата на родителите за нередовност на учениците и води уредна документација. Просечниот број на изостаноци е 19.87 по ученик, од кои 29.5 изостанока по ученик се оправдани и 10.24 изостанока по ученик се неоправдани, редовноста на учениците бележи тренд на подобрување.

Бројот на изостанувања од наставата на учениците во учебната 2016/2017 година во просек по ученик изнесува 21.34 , во учебната 2017/2018 година во просек по ученик изнесува 20.5 и во учебната 2018/2019 година во просек по ученик изнесува 29.5 изостаноци.

Училиштето ја почитува постапката за премин на ученици од едно училиште во друго. Информациите од другото училиште од страна на стручната служба и класниот раководител се земаат во предвид при понатамошната воспитно-образовна работа со ученикот. Во последните три учебни години вкупно 50 ученици се испишале, односно преминале во друго училиште, а 31 ученици се запишале во ова училиште.

Во училиштето бројот на ученици кои се осипуваат е до 18 ученика за три години. Училиштето го следи осипувањето на ученици (според полот и етничката припадност), ги анализира причините и во соработка со родителите и граѓанските организации, навреме презема конкретни активности за да го спречи и да го намали осипувањето. Прилив на ученици во последните три учебни години бројот на ученици се движи до 3 ученика.

2.3. Повторување на ученици

Од увидот направен во документацијата, главните книги и записниците од советите на паралелките, констатирано е дека во последните три години сите ученици ја завршуваат годината.

Училиштето ги запознава учениците за правото за поднесување на приговор доколку има незадоволство од постигнатиот успех на крајот на наставната година.

3. УЧЕЊЕ И НАСТАВА

3.1. Планирања на наставниците

Планирањата на наставниците (глобалните, тематско процесните и оперативни планирања за наставен час) задоволуваат. На почетокот на учебната 2019/2020 година сите наставници изготвиле и до директорот и стручната служба доставиле годишни, глобални и тематски планирања во електронска и печатена форма. Планирањата на наставниците ги содржаат неопходни елементи за успешна организација и реализација на часот, (посетените наставни часови),

Најголем дел на наставниците (одделенска и предметна настава) во планирања јасно се дефинирани целите на наставата, очекуваните резултати од учењето и начинот на оценувањето. Информациите од оценувањето се користат за да ги идентификуваат потребите на учениците со цел на планирање на следни чекори за постигнување на подобри резултати во наставата.

Наставниците делумно користат планирање на нови форми, методи и техники во наставен процес. Најголемиот број од наставници кои се задолжени да реализираат воннаставни активности во училиштето имаат изготвено програма за истите.

Училиштето има утврдено пропишана процедура за следење на планирањата на наставниците. Изготвени се евидентни листи и протокол за следење на планирањата.

Планирањата на наставниците, директорот и педагогот на училиштето повремено ги следат и тоа преку посета на часови во текот на учебната година и преку непосредни увиди на првото и второто полугодие од учебната година.

За нововработените наставници назначени се наставници-ментори кои имаат изготвени програми за работа, но не се водат досиеа за нивно следење.

При планирањето наставниците ја имаат неопходната поддршка од училишниот педагог во однос на организацијата и реализацијата на наставниот час. Директорот им овозможува на наставниците техничка и организациона поддршка во изработката на планирањата, како и посета на семинари организирани од Бирото за развој на образованието и Министерството за образование и наука .

Распоредот на часови го изготвува наставникот по математика со максимално искористување на расположливите капацитети на училиштето.

Училиштето изработува распоред за додатна и дополнителна настава и тој се реализира според предвидената динамика.

Постојните ресурси и нагледни средства во училиштето, од поголемиот број наставници се користат во наставата.

Во однос со Програмата Кембрич најголем дел од наставниците се жалат од нивната примена поради несоодветно планирање, немање материални услови и недоволно обучување на наставниците од страна на БРО како и нивната примена во образовниот процес.

Наставниците редовно ги споделуваат со учениците целите за реализација на еколошките проекти и избраните точки на акции од воспоставените еко-стандарди, како и целокупната важност од спроведувањето на еколошката програма. Сите ученици се поттикнуваат активно да учествуваат во реализација на еколошката програма и се користат позитивни приоди за нивна мотивација (преку пофалби кога е тоа соодветно).

3.2. Наставен процес

Во ООУ „Јашар беј Шкупи“ општина Чаир, наставата се изведува на албански, турски и македонски наставен јазик а како факултативна настава се учи и Ромскиот јазик за учениците од Ромската националност.

Редовната настава се реализира според наставниот план. Во училиштето се изучуваат и изборни предмети согласно Наставниот план.

Поголемиот дел од наставата во училиште се реализира во класични училници, освен предметот информатика која се изведува кабинетска настава.

Од посетените часови се констатира дека наставниците делумно се трудат да користат разновидни наставни методи и техники. Најголем дел од наставниците користат традиционални методи и форми за работа.

Од извршените посети на часовите и увидот во оперативните планови за час кај наставниците се забележува дека изборот на задачите и активностите не секогаш се со различно ниво на сложеност и не се приспособени на индивидуалните образовни потреби на учениците. Училиштето е делумно опремено со определен број на наставни средства и помагала, односно расположивите средства делумно ги задоволува потребите во училиштето.

На дел од наставниците потребно е да им се овозможува дополнителна помош и поддршка за да користената форма или техника за реализација на наставата им донесе резултат во наставата.

Наставниците рамноправно ги вклучуваат учениците во активностите на часот. Се работи со сите ученици.

Во училиштето постои интерна процедура за следење на наставниот процес и истата редовно се применува. Директорот на училиштето, стручната служба со помош на евидентни листи два пати во годината вршат посети и следење на наставните часови кај сите наставници.

Голем дел од наставниците беа посетени на наставни часови. При посетата поголемиот дел од нив користат разни форми на работа и малку користат дел од нови техники во наставниот процес. Наставниците работат со учениците со цела паралелка, методите и формите кои ги користат кај дел од наставниците се соодветно избрани. Интеракцијата во наставата делумно задоволува..поради релативно малиот број на ученици во паралелките.

Во предметна настава, помалку се применува работата во групи, со што изостанува интеракцијата помеѓу самите ученици, додека во одделенска настава се применува групната форма на работа и интеракцијата е зголемена помеѓу наставникот и интеракцијата ученик-ученик.

Во училиштето се користат одобрени учебници и дополнителна литература. Учебници нема или се дотраени кај одреден број на предмети со настава на албански турски и македонски јазик, што преставува дополнителна потешкотија во работата на наставниците и учениците.

Сите структури во училиштето вклучени во следењето на наставниот процес вршат анализа на наодите, ги користат за подобрување на педагошко-инструктивната работа со наставниците и истите записнички ги евидентираат на состаноците на стручните активи. Се поттикнуваат учениците активно да учествуваат во наставата, а наставниците со пофалба ги мотивираат учениците за постигнување на подобри резултати.

Дисциплината кај поголемиот дел на учениците е на задоволително ниво, иако што кај одредени наставници дисциплината би била подобра ако повеќе би биле ангажирани сите ученици во активностите, сметаат дел од учениците

Функционално мрежно поврзани компјутери има само во 14 училници каде се инсталирани 105 работни места од Проектот на Владата на Република Македонија „Компјутер за секое дете“.

Поголемиот дел од наставниците посетиле обука со цел примена на ИКТ во наставата односно едубунду, тулките и други обуки.

Сите наставници во тематските, тематско-процесните планирања и оперативните планови за час имаат предвидено примена на ИКТ. Наставниците изготвуваат и посебни планови со кој се планира примена на ИКТ во наставата.

Училиштето има изготвено Програма за интеграција на еколошкото образование во образовниот систем на Република Северна Македонија. Во програмата се планирани активности според еко стандардите. Во годишната програма на училиштето се планирани еколошки содржини од еколошката програма. Влијанието на наставниците, родителите и социјалните партнери во интегрирањето на еколошката програмата во годишната програма за работа на училиштето е добра.

Генерална оценка за одвивањето на наставниот процес делумно задоволува поради тоа што дел од наставните предмети многу малку се користи ИКТ во наставата.

3.3. Искуство на учениците од учењето

Просториите каде што се изведува одделенската наставата, се уредени со катчиња по наставни предмети. За разлика од нив во просториите каде се изведува предметна настава, во споредба со одделенската не се доволно уредени со содржини кои одговараат на наставниот предмет. Училиниците во кои учениците учат се доволни за бројот на учениците во нив. Тие се пространи, осветлени, чисти и естетски уредени.

Учениците и родителите го доживуваат училиштето како безбедна, стимулативна, инклузивна и мотивирачка средина, што поттикнува интерес за учење.

Заедничкиот училишен простор е уреден со пишани содржини истакнати на видни места. Трудите на учениците се изложуваат на видни и соодветни места во училиштето почитувајќи го естетските норми и истите редовно се менуваат согласно со целите на наставата и учењето. Секој ученик добива можност да има изложен труд. Наставните предмети кои немаат кабинети своите училишни изработки и апликации ги истакнуваат во стандардните училници.

Учениците сметаат дека начинот на кој се учи во училиштето е интересен и она што се учи е поврзано со секојдневието. За време на часот, најголем број наставници ги охрабруваат учениците самостојно и критички да мислат да поставуваат прашања и да изведуваат заклучоци за она што го учат.

Учениците сметаат дека имаат можност да го искажуваат своето мислење, но не секогаш нивното мислење се зема во предвид. Сепак е воспоставена добра интеракција со учениците која е во насока на промовирање на учењето и градење доверба меѓу наставниците и учениците.

Учениците активно учествуваат во севкупното работење на училиштето преку ученичкиот парламент. Имаат изготвена Програма за работа, редовно одржуваат состаноци и водат уредна евиденција за сите реализирани активности.

Учениците сметаат дека интеракцијата меѓу учениците задоволува. Учениците работат на групни проекти. Учениците се чувствуваат прифатени, задоволни и среќни во паралелката и училиштето.

Родителите изјавија дека освен на родителските состаноци, кога добиваат поопштини информации за напредокот на своето дете, тие секогаш имале можност да дојдат во училиштето, каде што од страна на наставниците биле добро прифатени и им биле давани потребните информации.

Родителите за напредокот на учениците се известуваат и се запознаени преку писмени извештаи со информации за напредокот на нивното дете по секој наставен предмет. Наставниците и управата на училиштето истакнаа дека некои од родителите нередовно доаѓаат во училиштето и не покажуваат доволен интерес за тоа што се случува во училиштето, така што наставниците немаат повратна информација, што родителите мислат за информациите за напредокот на своите деца.

Од страна на училиштето некои од родителите недоволно се поттикнуваат (преку работилници, посебни состаноци, предавања и слично) да доаѓаат во училиштето.

3.4. Задоволување на потребите на учениците

Стручната служба со помош на предметните наставници и класните раководители ги идентификуваат образовните потреби и пречките во процесот на учење на учениците, се превземаат активности за исполнување на потребите или отстранување на пречките. Идентификацијата се врши при упис во прво одделение и преку следење на индивидуалната работата на учениците на наставните часови. По идентификувањето на образовните потреби на учениците се преземаат соодветни активности со кои се

овозможува нивно отстранување.

Училиштето посветува соодветно внимание на учениците со ПОП, во што доаѓа до израз грижата на директорот, психологот, одредени залагања на педагогот и совесниот професионализам на дефектологот, иако што еден ден во неделата таа работи во училиштето а другите денови е ангажирана по други училишта од општината Чаир

Образовните потреби се идентификуваат според постигнатите резултати по одредени предмети, активноста на часот, интерес за одредени области, дискусии на класните часови.

Дел од наставниците ги охрабруваат учениците самостојно да мислат, да поставуваат прашања и да извлекуваат заклучоци за она што го учат. Поголемиот дел на учениците сметаат дека имаат можност да го кажат своето мислење.

Поголем број на наставниците користат различни ресурси и приоди за учење и предавање и организираат додатна и дополнителна настава. Од анкетата спроведена меѓу учениците е добро што поголемиот број од нив се изјаснија дека активно учествуваат во воннаставни активности и секции што ги организира училиштето. Додатната настава во училиштето недоволно се организира, односно се организира повеќе за пред одржување на натпревари. Кај поголемиот дел на наставници се даваат и изготвуваат задачи по тежински нивоа според образовните потреби на учениците.

Во училиштето има четири ученици идентификувани со посебни образовни потреби и потешкотии и на истите е извршена категоризација. Во училиштето е добро поставена советодавната улога на стручната служба во однос на потребите на учениците.

3.5. Оценувањето како дел од наставата

Оценувањето во ООУ „Јашар беј Шкупи“ општина Чаир е добра. Училиштето ги применува позитивните законски прописи што го регулираат оценувањето на учениците од прво до трето и од четврто до девето одделение. Директорот, стручната служба и стручните активи имаат изработено Правилник за оценување и напредување на учениците. Учениците и родителите се запознаени со критериумите за оценување.

Поголем број од наставниците користат различни инструменти и методи за оценување. Се врши континуирано оценување, редовно се прибираат информации за постигањето на учениците. Сите наставници од одделенска настава и помал дел од предметна настава водат ученички портфолија.

Оценувањето на учениците е јавно, се евидентира во одделенските дневници и е-дневници. Се оценуваат различни активности, писмени и усмени одговори, тестови, проекти, наставни ливчиња и др. Застапени се инструменти и листа на аналитичко оценување. Поретко е застапено самооценувањето и меѓусебното оценување на учениците. Најчесто застапени се тестовите на знаење на крајот од наставните теми. Наставниците ги оценуваат учениците со пречки во развојот согласно изготвениот ИОП.

Наставниците понекогаш со учениците го дискутираат нивниот напредок, но не секогаш им даваат повратна информација која ги содржуваат деталите за постигањата и за следните активности што треба да се преземат.

Одделенските раководители го дискутираат напредокот и постигањето на учениците на одделенски час, на родителски средби и редовно ги информираат учениците за активностите што треба да ги преземат, со цел да го подобрат успехот.

Стручните соработници организираат работилници во врска со Мотивација за училишното учење, Развивање на самодовербата, Другарство, Справување со насилство, оценувањето на постигањата на учениците, како да се учи подобро, работилници во врска со домашните задачи и советувања на родителите чии деца покажуваат послаби резултати во учењето и поголем број на изостаноци.

3.6. Известување за напредокот на учениците

Известувањето за напредокот на учениците е добра.

Од анкетата спроведена меѓу родителите најголемиот број од нив истакнаа дека наставниот кадар односно одделенскиот раководител редовно им ги кажува добрите

страни за нивното дете и каде треба да се подобри.Известувањето на родителите за напредокот на нивните деца се прави преку родителски средби и на индивидуални средби.Најголем број од родителите истакнаа дека родителските средби се добро организирани и за време на нив добиват корисни информации.Има определено приемни денови за родителите.

Родителите се информирани како да комуницираат со училиштето во однос на напредокот на нивните деца,но не се поттикнати да го прават тоа.

Родителите добиваат пишани извештаи со оценки на евидентните листови.Од родителите се бара да дадат повратна информација по извештајот.

Според законските прописи постои можност и за електронска комуникација, родителите добиваат податоци преку електронскиот дневник и преку пораки.

4. ПОДДРШКА НА УЧЕНИЦИТЕ

4.1. Свкупната грижа кон учениците

Училишниот простор е безбеден за изведување на настава. Училиштето има пропишани мерки и активности за безбедност на учениците, во текот на наставата, во училишната зграда и во училишниот двор. Инфраструктурата во училиштето (мебелот, скалите, подовите, покривот, прозорците, струјните места, дворот) е безбедна и не претставува потенцијална опасност за повреди на учениците. За сите потенцијално опасни места во училиштето, што не може да се избегнат, учениците се запознаени за нивното присуство и во континуитет, од страна на наставниците се информираат за можните опасности. Во училиштето има обучен кадар (наставник по биологија и наставник по природни науки) за давање прва помош на учениците при несреќни случаи во училиштето и училиштето располага со пакет средстава за прва помош. Училиштето има интересен акт за постапување во случај на елементарни непогоди, но нема изведено симулација. Училиштето има ангажирано физичко обезбедување, поставено 6 хидранти (со неисправни црева), 6 ПП апарати редовно сервисирани, извршено мерење на громобранова инсталација и инсталирано интернет мрежа и телофонска врска.

Училишниот имот не е осигуран од страна на основачот.

Училиштето има пишан документ во кој се дефинирани сите облици на однесување на децата и возрасните кои се сметаат за психичко и физичко насилство, програма за разрешување и програма за превенција од насилство. Училиштето ги запознава учениците со сите облици на однесување на децата и возрасните кои се сметаат за психичко и физичко малтретирање, но такви појави не се регистрирани во училиштето. Учениците се чувствуваат безбедни во самото училиште и во училишниот двор. Во училиштето, има физичко обезбедување од агенција, финансирано од основачот. Дежурства од страна на наставниците се редовни.

Училиштето има политика за забрана на пушење, консумирање алкохол и наркотични супстанции. Во училиштето има поставено апликации за забрана на истите. Раководителите на паралелките во рамките на одделенските часови, ги запознаваат учениците со штетноста и последиците од консумирање на истите. Забраната од пушење се почитува од сите вработени.

Во училиштето нема организирана исхрана за учениците.

Училиштето има договорени процедури за грижа и поддршка на ученици со телесни пречки во развојот, нема пристапна рампа наменета за ученици со телесни пречки во развојот. Во училиштето, во последните три учебни години има 1 ученик со физичка попреченост. Пристапот во училиштето не е приспособен на потребите на учениците со пречки во развојот. Инвентарот во училишните не е соодветен на потребите на учениците и не постои приспособен тоалет за ученици со физичка попреченост што ќе биде достапен за нивна употреба. Откривање на ученици со емоционални потешкотии се врши од одделенски раководители, наставниците, стручната служба и родителите.

Училиштето има пропишани процедури за обезбедување материјални средства за учениците, кои заради социјалната загрозеност на нивните семејства, не се во состојба да ја следат наставата под исти услови како другите ученици и да учествуваат во воннаставните активности, кои што бараат вложување дополнителни средства. Процедурите се спроведуваат за сите ученици кои потекнуваат од социјално загрозени семејства. За таа цел училиштето соработува со родителите, локалната заедница и со други релевантни институции (Центар за социјална работа, хуманитарни организации, Црвен крст, локална и деловна заедница).

4.2 Здравје

Хигиената во училиштето е добра. Училиштето воспитно делува учениците да ја одржуваат личната хигиена. Подот на училишните, скалите, ходниците и тоалетите за наставниците и учениците, се чистат секој ден, по два пати во секоја смена, а мебелот,

вратите и прозорците во училишниот простор генерално се чистат двапати во секое полугодие. Дворот на училиштето е чист од секаков вид отпадоци и редовно се одржува. Во дворот на училиштето, во секоја училница и во ходниците, има корпи за отпадоци и училиштето се грижи учениците да ги фрлаат отпадоците во нив. Во училишниот двор поставени се корпи за селектирање на отпад.

Во училиштето редовно не се вршат систематски прегледи на сите вработени. Последниот систематски преглед е извршен во ПЗУ „ Лукс Медикус” – Скопје, во месец јуни 2014 година.

Училиштето постапува по препораките и насоките на санитарната инспекција во врска со одржувањето на хигиената во училиштето и заштитата од заразни болести. Во соработка со здравствени институции, секоја година се организира вакцинација, систематски прегледи и стоматолошки прегледи на учениците и за нив се води уредна евиденција. Грижата за здравјето на учениците е опфатена и во Годишната програма за работа на училиштето.

Училиштето има пропишани процедури за грижа за учениците кои поради хронично заболување или посериозни повреди подолго време отсутуваат од редовната настава. Процедурите се спроведуваат во практиката за сите ученици кои имаат потреба од таков третман.

Согласно воспоставените Еко – стандарди, во училиштето спроведени се точки на акција со содржини за здравјето на учениците. Содржините се однесуваат на правилна исхрана, квалитет на храна, пирамида на исхрана, упатства за користење здрава храна, влијание на храната врз здравјето и сл.

4.3 Советодавна помош за понатамошно образование на учениците

Училиштето има Програма за професионална ориентација на учениците и Програма за професионална ориентација на ученици со посебни потреби. Стручната служба и наставниците во училиштето се грижат за давање помош при изборот на институцијата за понатамошно образование. Сите ученици добиваат јасни и точни информации за можностите за понатамошно образование, односно определбата за нивната идна професија. Стручната служба реализира прашалник за професионална ориентација, води разговор, спроведува тестирање и врз основа на добиените резултати им дава конкретни совети. Општи информации за понатамошно образование добиваат и на одделенските часови во деветто одделение. Истовремено, учениците учествуваат на разни презентации, организирани од страна на средните училишта кои нудат промотивен материјал и информации за уписите во нив. Учениците со посебни потреби се информирани за можноста за продолжување на средно образование. Дефектологот има процедура во која има програма, прашалник за професионален развој и интервју со учениците и родителите.

Училиштето има пропишани процедури за навремено откривање и грижа за учениците со емоционални проблеми, без оглед на изворот. Стручната служба е обучена да им помогне на родителите и учениците во вакви ситуации или да ги упати до релевантните институции (здравствени установи, Центар за социјална работа, полиција итн).

4.4. Следење на напредокот

Најголем број од наставниците водат целосна и уредна евиденција за постигањата, редовноста и поведението на секој ученик, а помалку за интелектуален, социјален и емоционален развој. Наставниците подготвуваат редовно извештаи и анализи, за својата паралелка врз основа на индивидуалните евиденции за учениците. Подготвените извештаи и анализи се доставуваат на увид на стручната служба и раководниот кадар и се целосно достапни за сите други наставници, за родителите и за самите ученици. Резултатите од анализите се користат за подобрување на воспитно - образовниот процес. Учениците со посебни потреби континуирано се следат од наставниците, стручната служба и инклузивниот тим за што се води досие за секој ученик посебно. Досието на ученик со посебни потреби изобилува со релевантни податоци за состојбата, напредувањето, начинот на напредување, вклученоста на институции или надворешни соработници и ревизија на ИОП со препораки за понатамошна работа.

Преминувањето на учениците во друго училиште, добро се спроведува. Училиштето применува законски постапки со договорни процедури, при што доставува податоци

заучениците кои преминуваат во друго училиште и има податоци за учениците кои доаѓаат од друго училиште.

5. УЧИЛИШНА КЛИМА

5.1 Училишна клима и односи во училиштето

ООУ „Јашар Беј Шкупи“, Општина Чаир – Скопје, препознатливо е според квалитетот на работа и постигањата на учениците во различни области, како и според остварувањето на визијата и мисијата на училиштето. Училиштето е инклузивно, ги негува родовата еднаквост и мултикултурализмот и го поттикнува учеството на учениците, родителите и заедницата во училишниот живот. Учениците и вработените добро се грижат за неговиот углед и се горди што се дел од него. Во училиштето владеат позитивни меѓучовечки односи, а наставниот кадар ужива добар резпект кај родителите.

Училиштето има кодекси за однесување на учениците, наставниците и родителите и Куќен ред за однесување на сите вработени. Во истите еднакво се третираат сите ученици без разлика на социјалните, половите, етничките и интелектуалните разлики. Во нивната изработка учествувале сите структури, а се усвоени од органите и телата на училиштето.

Училиштето има пропишани процедури за реагирање во случај на прекршување на принципите и правилата на однесување, пропишани со кодексите и таквите процедури доследно се спроведуваат во пракса.

Училиштето има формирано Инклузивен тим кој работи и им помага на учениците со посебни образовни потреби.

Најголемиот број наставници во соработка со Инклузивниот тим, обезбедуваат поддршка во редовната настава на учениците кои имаат потешкотии во учењето, но помал број на наставници изготвуваат индивидуални оперативни планирања за надарените ученици, соодветни на нивните можности и потреби.

Училиштето има донесено Еко-кодекс кој е истакнат на видно место, во холот на училиштето. Во него се поставени правилата на однесување, согласно содржините на еколошката програма.

Училиштето води политика на заемно почитување и вклученост на сите етнички заедници што учествуваат во училишниот живот. Во училиштето постои професионална соработка меѓу вработените. Раководниот и наставничкиот кадар играат клучна улога во одржувањето на поттикнувачка атмосфера во училиштето, а тоа се гледа од нивното однесување со учениците, вработените, родителите, како и посетителите на училиштето.

Наставниците се грижат за однесувањето и безбедноста на учениците за време на одморите и дежурствата да се реализираат во целост согласно распоредот за двете смени.

Во училиштето има добра работна атмосфера за време на часовите и другите училишни активности. Дисциплината на учениците во училиштето е на добро ниво. Учениците се совесни, учтиво се однесуваат, соработуваат меѓусебно и со наставниот кадар. Сите ученици без оглед на способностите, родот, етничката припадност, вера и потекло се чувствуваат безбедни и прифатени од возрасните и од другите ученици во училиштето. Училиштето соодветно го применува Правилникот за видовите на пофалби, награди и педагошки мерки за учениците. Во училиштето нема закани, провокации, навреди и пишани графити со негативна содржина, упатена кон припадниците на различните етнички заедници.

Училиштето го применува принципот на демократско учество на учениците и има демократски формиран ученички парламент, кој функционира според изготвен План за работа на ученичкиот парламент. Сите ученици се навремено информирани и учествуваат при решавање на проблеми и партиципираат со свои мислења но сметаат дека има потреба од поголема нивна вклученост при донесување одлуки кои се од нивен интерес

5.2 . Провирање на постигањата

Училиштето става голем акцент на постигањата на сите ученици. Наставничкиот кадар успешно ја организира средината за учење со поставување јасни и високи очекувања во однос на постигањата, редовноста и дисциплината на учениците. Учениците имаат добри очекувања од самите себе и од другите за повисоки постигања на ниво на училиште и на екстерните проверувања. Најголем број наставници успешно го користат пофалувањето

како начин на мотивирање. Училиштето има изградено систем на вредности и начин на промовирање на личните постигања на сите ученици во рамки на училиштето.

Училиштето води политика на поттикнување на наставничкиот кадар и на учениците да учествуваат и да постигнуваат успех на натпревари на локално, регионално, државно и меѓународно ниво. Училиштето нема развиен систем на наградување на учениците кои постигнале успех и за наставниците кои го помогнале тоа во сите области преку кои го промовирале училиштето. Училиштето има воспоставен систем за континуирано информирање и промовирање на реализираните еколошки активности.

5.3. Еднаквост и правичност

Сите вработени во училиштето ги знаат и ги почитуваат правата на децата. Училиштето се грижи за остварување на целите од наставните програми што се поврзани со Конвенцијата за правата на децата. Училиштето ги поттикнува учениците да ги практикуваат своите права и ги заштитува во случај на нивно нарушување. Училиштето организира работилници со родителите за да ги запознае со правата на децата.

Најголем број наставници правично и со почит се однесуваат кон сите ученици независно од полот, етничката припадност, социјалното потекло и способностите. Училиштето добро ги промовира еднаквоста и правичноста. Учениците се учат како да ги препознаваат и како да се справуваат со конкретни ситуации поврзани со дискриминација во училиштен контекст.

Училиштето води политика на позитивно вреднување и промовирање на родовата, етничката, културната, верската и јазичната разновидност во училиштето и во заедницата и нивно заемно прифаќање. Училиштето го реализира МИО проектот. Активностите се планирани во Годишната програма на училиштето и се реализираат со изготвен акциски план преку работилници, научно-истражувачка работа, натпревари, решавање на конфликтна. Учениците учат да ја почитуваат сопствената култура и традиција и културата и традицијата на другите етнички заедници во Република Македонија, без оглед на која етничка група ѝ припаѓаат и на кој јазик ја посетуваат наставата. Училиштето планира и реализира заеднички наставни и воннаставни активности со хетерогени групи и ги користи сите други можни стратегии за да обезбеди меѓуетничка соработка на учениците и вработените .

Најголем број на наставници имаат планирано интегрирани содржини од МИО. Партнер училиште, нема.

5.4. Партнерски однос со родителите и со локалната и деловната заедница

Училиштето планира активности и организира обуки за да ги поттикне родителите да се вклучат во подобрување на воспитнообразовната работа на училиштето на сите нивоа. Родителите се поттикнуваат активно да се вклучат во наставниот процес преку организирање предавања на конкретна тема или посети на работното место на родителот, како и во воннаставните активности. Училиштето користи методи за комуникација со родителите преку организирање индивидуални родителски, приспособувајќи се на времето што родителот го има на располагање. Училиштето има пропишани процедури за избор на претставници на родителите во УО. Информациите што се однесуваат на сите аспекти од работата на училиштето, како што се целите, организацијата, идните активности и нивото на постигања на учениците се јасни, разбирливи и достапни на сите родители во пишана форма. Родителите се чувствуваат добредојдени во училиштето.

Училиштето активно е вклучено во животот на локалната заедница преку спроведување заеднички проекти и организирање и учество на настани од интерес на заедницата. Заедницата добро се вклучува во подобрување на условите за работа во училиштето. Тоа промовира мултиетничка интеграција и инклузивност во пошироката средина.

Училиштето има воспоставена континуирана соработка за реализирање на активностите од еколошката програма.

6. РЕСУРСИ

6.1. Сместување и просторни капацитети

Просторот во кој е сместено училиштето е објект од тврда градба изграден во 1957 година и доградба во 1972 година. Училишната зграда се состои од приземје и два кат и подрумски простории со вкупна површина од 3932м². Училишниот двор е со површина од 2260м² и едно фудбалско игралиште. Училиштето располага со 24 училници, 2 адаптирани училници за реализирање на часовите по физичко и здравствено образование, библиотека, наставничка канцеларија, административни простории (директор, психолог, педагог и секретар), една подрумска и 3 помошни простории кои се наоѓаат на приземјето во училиштето. Во училиштето има 20 санитарни јазли за ученици од кои 6 санитарни јазли не се во функција поради реновирање и 2 санитарни јазли за наставници. Поради замјотресот на 10.09.2016 година 3 училници се затворени за употреба по извршениот надзор од Комисијата за утврдување на штетите предизвикани од земјотреси од ИСИЗ со записник бр. 09-1555/2 од 20.09.2016 година, па затоа моментално во училиштето настава се изведува во две смени во 21 училница. Училишниот простор ги исполнува условите за изведување настава но потешкотија е реализација на физичко образование каде наставата се изведува во 2 инпровизирани училници.

Училиштето има јасен план и распоред и максимално ги користи расположливите капацитети за изведување на наставата и воннаставните активности, со што ги задоволува потребите на учениците. Се работи во 2 смени. Училишната зграда се загрева со парно греење.

Просторниот капацитет овозможува реализација на точките на акција, опфатени со Еко- проектот. Активностите во поглед на воспоставените еко - стандарди, се спроведуваат согласно планираната динамика за реализација на Еко- проектот.

Училиштето не е осигурано по ниеден основ.

6.2. Наставни средства и материјали

Опременоста на училиштето со наставни, нагледни средства и други технички помагала задоволува и истата има тенденција на подобрување.

Училиштето ги утврдува потребите на наставните средства и помагала во одделенска и предметна настава, на ниво на стручни активи и прави напори за нивна набавка, според финансиските можности. Од наставни помагала училиштето располага со, 2 ЛЦД проектори, 2 печатачи со копиер и скенер, 2 печатачи, 14 куќишта со 105 монитори, повеќе карти (географски и историски), повеќе геометриски тела. Компјутерите се распределени во 3 училници и во кабинетот по информатика.

Училиштето има планзаобезбедувањенанагледнисредства. Истите се обезбедуваат според финансиските можности.

Наставниците и учениците знаат кои наставни средства и материјали им се на располагање и истите ги користат во наставата и во учењето

Училишната библиотека располага со вкупно 25 135 со 2162 наслови. Фондот на книги во училишната библиотека ја опфаќа потребната литература за секојдневна употреба на наставниците и тоа 1333 стручната литература со 1263 наслови, 23 802 лектирни изданија со 899 наслови. Во моментот на интегралната евалуација нема библиотекар поради пензионирање па така до добивање на согласност од МОН со библиотеката од страна на директорот има назначено одговорно лице. Библиотечната евиденција се води во инвентарна книга а не во електронска форма. Библиотеката е отворена за учениците, секој работен ден од 8 часот до 16 часот.

Училиштето планира и обезбедува потрошен материјал, потребен за реализација на наставните и воннаставните активности, во рамки на финансиските можности. Планирањето и снабдувањето со потрошен материјал се врши тековно, според потребите со договорни постапки.

6.3. Обезбедување на потребен наставен кадар

На почетокот од учебната година, училиштето има обезбедено доволен број наставници, за реализирање на воспитно- образовниот процес, вклучувајќи и кадар обучен за работа со деца со посебни образовни потреби.

Во училиштето, вкупниот број на вработени кои реализираат воспитно образовен процес изнесува 64 наставници, од кои 54 наставници им е матично училиштето а 10 наставници дополнуваат од друго училиште. Од вкупниот број на наставници 20 се одделенски наставници и 44 предметни наставници. Од наставниот кадар, 42 наставници се на неопределено време, а 22 наставници се на определено време, од кои 1 наставник е приправник. По пол има 15 мажи и 49 жени. Според видот на образование, 45 се со високо образование, 2 со магистерски студии, 10 наставника со вишо образование и 7 несоодветни наставници. По етничка припадност 34 се Албанци, 10 Македонци, 18 се Турци и 1 наставник Ром. При изборот на наставници, не е констатирана родова и друга дискриминација.

Наставниците успешно работат како тим во рамки на стручните активи и придонесуваат за ефективно работење на училиштето. При ангажирање на наставниот кадар се земаат предвид соодветната квалификација, согласно Нормативот, искуството и професионалниот развој на наставникот. Во случаи на пократко или подолго отсуство на наставен кадар училиштето нема механизам за брза и соодветна замена.

Наставниот кадар е квалификуван и способен за реализација на воспитно - образовниот процес, со континуирано стручно усовршување во склоп на обуките на МОН, како и со нивно индивидуално професионално образување. Работата на наставниот кадар соодветно е поддржана од страна на административно - техничкиот персонал. Училиштето има пропишана процедура за реализација на приправничкиот стаж.

Стручната служба во училиштето е составена од психолог, педагог и дефектолог. Стручната служба во училиштето, им помага на наставниците во организација на наставата, во следење на напредокот на учениците, во справување со проблеми на индивидуално и групно ниво и во давање на советодавна помош на учениците. Стручната служба има Програма за работа која е во состав на Годишната програма за работа на училиштето. Училишниот дефектолог, обезбедува поддршка на наставниот кадар за работа со децата со посебни образовни потреби.

Стручната служба и наставниот кадар, активно се вклучени во реализација на еколошката програма, Еко-проектот.

6.4. Следење на развојните потреби на наставниот кадар

Вреднувањето на работата на наставниците и идентификувањето на нивните потреби, се врши преку посета на часови од страна на стручната служба и директорот, најмалку два пати во годината. Исто така, потребите на наставниците се следат и преку планирањата и активностите на стручните активи.

Училиштето има изготвено План за професионален развој на наставниците. Наставниците добиваат можност да учествуваат на семинари, организирани од страна на МОН, Бирото за развој на образованието, како и на обуки кои се спроведуваат од страна на домашни и странски акредитирани организации. Во училиштето има пракса, после посетена обука или семинар да се организираат интерни обуки. Стручната служба континуирано ги следи наставниците, нивните досегашни обуки и семинари и истите се евидентирани во Портфолијата за професионален развој на наставниците.

Работата на наставникот - приправник ја следи ментор и стручната служба кои даваат соодветна и стручна помош.

6.5. Финансиско работење во училиштето

Постапките за финансиско работење, што ги спроведува училиштето, се во согласност со законските норми. Раководниот кадар ги знае и ги разбира механизмите што може да ги користи за стекнување на дополнителни финансиски средства. Финансиското работење на училиштето, се контролира преку Училишниот одбор. Училишниот одбор редовно го следи наменското трошење на буџетот, со цел да има увид во потрошените финансиски средства.

Училиштето ги информира органите и телата во училиштето за училишниот буџет и трошењето на финансиските средства. Одговорните лица редовно дискутираат за информации, поврзани со ресурсите и преку одлуките што ги носат обезбедуваат економичност, ефикасност и правичност во распределбата на финансиските средства. Училиштето, материјалните трошоци, трошоците за комунални услуги и други финансиски трошоци ги врши, од финансиски средства добиени од основачот, преку претходно

одобрен финансиски план. Училиштето ги издава адаптираните физкултурната сали, училници за реализација на англиски јазик а сретствата се користата наменски. Советот на родители инсистира на детални информации за материјалните трошоци на училиштето. Училиштето нема систем за утврдување на приоритетите за што ќе се наменуваат сретствата.

За финансиското работење училиштето ги информира Локалната власт преку полугодишниот и годишниот извештај за финансиското работење.

7. Управување/раководење со училиштето и креирање на политика на училиштето

7.1. Управување/раководење со училиштето

Органот на управување-Училишниот одбор функционира во согласност со Законот и Деловникот за работа на училишниот одбор, во тек е постапката за избор на нов Училишен одбор, согласно одредбите од новиот Закон за основното образование. При донесување на одлуките на УО, постои транспарентност за сите заинтересирани структури во училиштето. Неговата работа јасно е дефинирана со деловникот за работа на УО. За својата работа кон другите субјекти вклучени во воспитно - образовниот процес, Училишниот одбор постапува транспарентно. Евидентен е неговиот воспоставен партнерски однос со раководниот орган-директорот на училиштето и другите училишни структури. Во креирањето на политиките за развој на училиштето, еколошка едукација и заштита на животната средина УО активно делува и придонесува. Значајна улога има и при потребата од афирмирање на инклузивноста на училиштето и меѓуетничката интеграција во образованието.

Органот на раководење во училиштето-директорот има поминат мандат. Во текот на мандатот активно го следи воспитно-образовниот процес во училиштето и постигнувањата на учениците, повеќе административно а помалку педагошки-инструктивно. Раководењето го засновува врз тимска работа со стручните соработници и стручните активи. Го поддржува и поттикнува реализацијата на еколошките содржини. Спроведува училишни политики во кои се афирмира инклузивноста на училиштето и меѓуетничката интеграција во образованието.

7.2. Цели и креирање на образовната политика

Целите на образовната политика на училиштето се во согласност со целите на државната и на локалната образовна политика и се фокусирани на подобрување на квалитетот на наставата и унапредување на постигањата на сите ученици. Во креирањето на целите, начелата и вредностите на училиштето вклучени се вработените, а вклученоста на родителите и учениците делумно задоволува.

Евидентна е соработката на училиштето особено на директорот со соодветни институции на локално и пошироко ниво, со цел на остварување на целите. Постигнатите цели имаат позитивно влијание врз работата на училиштето.

Училишните политики и програми се донесуваат според пропишани процедури. Континуирано се напредуваат и доградуваат политиките за меѓуетничка интеграција, за ненасилството во училиштето и семејството, недискриминација, инклузивност, еколошко образование.

Вработените активно учествуваат во креирањето и подобрувањето на политиките, како и за активностите за нивно остварување. Во создавањето на политиките и развојот на училиштето значајно место имаат и мислењата на учениците и нивните родители.

7.3. Развојно планирање

Поставените цели на училиштето, јасно и тесно кореспондираат со мисијата, визијата и вредностите на училиштето и при што, активно се вклучени наставниците, родителите и учениците и претставниците од локалната заедница.

Училиштето има план за следење и евалуација на реализацијата на активностите и остварување на поставените индикатори за успешност. Училиштето ги информира

наставниците за поставените цели, динамиката за нивното реализирање и постигнатите резултати.

Потребата за стручно усовршување на наставниците и стручните работници во училиштеточесто се идентификува но,несекогаш се исполнуваат овие потреби, иако што,видот на обуките е определен со Програмата за професионален развој . Наставниците учествуваат на обуки организирани од страна на БРО,УСАИД и во помал обем на самоиницијативни обуки .

Училиштето навреме ги детектира потребите од материјално-технички средства и континуирано ги планира.Истите ги обезбедва,согласно финансиските скромните можности на училиштето.

Фондот на наставни-нагледни средства во училиштето е скромен .Училиштето има јасна потреба за обновување но ипсолување на ваквата потреба е во зависност од недоволните финансиски средства кои се планираат за оваа намена.Истотака,потребно е оптимално да се употребуваат постоечките наставни средства и материјали со кои располага училиштето.

Училиштето обезбедува подеднакви услови за изведување на наставата за сите ученици,со исклучок на учениците со посебни образовни потреби за кои ќе треба поголема посветеност.

8. Наоди и препораки

8.1 Силни страни

- Поддршка на учениците со потешкотии во учењето и учениците со посебни потреби од сите структури во училиштето;
- Редовно се применува принципот, еднаков пристап према сите учениците од различна полова, социјална и етничка припадност;
- Добар однос, грижа и пристап на наставниците кон учениците;
- Добро снабдена и уредена училишна библиотека;
- Воспоставениот добар однос, грижа и пристап на наставниците кон учениците;
- Организирани хуманитарни акции за социјално загрозени ученици.

8.2 Слаби страни

- Училиштето нема склучено осигурување за одговорност од предизвикана штета;
- Нефункционални хидранти (неисправни црева);
- Училиштето нема спроведено систематски прегледи за вработените.
- Нема пристапна рампа за учениците со посебни образовни потреби.

8.3 Препораки

- Да се осигура училиштето за одговорност од предизвикана штета;
- Да се превземат мерки за ставање во функција на хидрантите;
- Училиштето да спроведе систематски прегледи за вработените.
- Да се направи пристапна рампа за учениците со посебни образовни потреби.

Јашар Касами, Раководител на инспекцискиот тим	
Џавит Сулејмани, член на инспекцискиот тим	
Зоран Димитријевиќ, член на инспекцискиот тим	